

Afkoma ríkissjóðs janúar– ágúst 2004

Mánaðaruppgjör ríkissjóðs fyrir fyrstu átta mánuði ársins liggur nú fyrir. Við samanburð á rekstrarafkomu fyrri ára verður að hafa í huga að mánaðaruppgjórið er nú með breyttu sniði og hefur framsetning afkomuyfirlits verið færð nær almennum sjóðstreymisyfirlitum, frá og með janúar 2004. Þetta hefur þau áhrif að gjöldin verða um 5 milljörðum króna hærrí en ella og því ekki samanburðarhæf við fyrri ár. Skatttekjur ríkissjóðs eru hins vegar færðar á sambærilegan máta og áður.

Greiðsluafkoma. Samkvæmt ágústuppgjöri reyndist handbært fé frá rekstri neikvætt um 7,4 milljarða króna sem er 11,7 milljörðum betri staðan en á sama tíma í fyrra. Áætlun fjárlaga gerði ráð fyrir um 4,7 milljarða króna lakari stöðu. Skýringin er sú að tekjur hækka um 4,4 milljarða umfram hækkun gjalda. Þá reyndust hreyfingar á viðskiptareikningum 0,3 milljörðum hagstæðari en gert var ráð fyrir.

Tekjur. Heildartekjur ríkissjóðs námu um 181 milljarði króna á fyrstu átta mánuðum þessa árs. Tekjur ríkissjóðs í heildina hækkuðu því um rúma 10 milljarða, frá sama tíma í fyrra, eða um 6,1%. Skatttekjur ríkisins námu um 170 milljörðum króna sem er heldur meiri innheimta en á síðasta ári eða um 12% að raungildi. Innheimtir skattar á tekjur og hagnað einstaklinga og lögaðila námu 53,4 milljörðum króna og hækkuðu um 10,4% frá sama tíma í fyrra. Aukning í innheimtu tryggingargjalda var svipuð eða um 10,3% á milli ára. Til samanburðar má nefna að launavísitala Hagstofunnar hækkaði um 4,3% á þessum sama tíma og neysliverðsvísitalan hækkaði um 2,9%. Innheimta eignaskatta hækkaði einnig á milli ára eða um 18,3% sem jafngildir um 15% raunhækkun. Af öðrum tekjulíðum ríkissjóðs má nefna að um 13,5% aukning var í innheimtu tekna af virðisaukaskatti og svipaða sögu er að segja af öðrum sköttum á vöru og þjónustu. Veruleg aukning var meðal annars í innheimtu vörugjalda af ökutækjum, eða 27,5%, sem endurspeglar aukinn innflutning bifreiða. Að öllu samanlögðu eru innheimtutölur fyrstu átta mánuði ársins í takt við þjóðhagsspá fjármálaráðuneytisins frá 1. október sl.

Gjöld. Gjöld fyrstu átta mánuði ársins nema 189,7 milljörðum króna og hækka um 12,8 milljarða milli ára, en að teknu tilliti til breyttrar færslu gjalda nemur hækkunin um 7,8 milljörðum króna, eða um 4,4%. Hækkun milli ára kemur að langmestu leiti fram í félagsmálum, eða 11,5 milljarðar. Undir þann málaflokk falla um 2/3 hlutar af öllum útgjöldum ríkisins. Þannig hækka greiðslur til heilbrigðismála um 3,8 milljarða, hækkun almannatrygginga nemur 3,2 milljörðum og 2,3 milljarðar eru vegna fræðslumála. Hækkun til atvinnumála, 1,9 milljarðar króna skýrast nær alfarið af hærri framlögum til samgöngumála. Á móti kemur að vaxtagjöldin lækka um 1,5 milljarð milli ára.

Í heild eru greiðslurnar 6,3 milljörðum umfram áætlun fjárlaga og skýrast frávik einna helst af greiðslum til almannatrygginga sem eru 3,4 milljörðum umfram áætlun, sem að hluta til skýrist af tilfærslu milli mánaða. Útgjöld til samgöngumála eru 2 milljörðum umfram áætlun og framkvæmdir til menningarbygginga um 0,8 milljörðum, en í báðum tilvikum er verið að ganga á ónýttar fjárheimildir frá því í fyrra. Önnur frávik eru minni.

Lánamál. Lántökur námu 40,2 milljörðum króna en afborganir voru 29,6 milljarðar. Þá voru greiddir 5 milljarðar króna til Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins í því skyni að lækka framtíðarskuldbindingar ríkissjóðs. Handbært fé ríkissjóðs lækkaði um 8,6 milljarða á fyrstu átta mánuðum ársins.

Sjóðstreymi ríkissjóðs janúar-ágúst (í milljónum króna)

	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>
Innheimtar tekjur.....	134.279	142.949	152.633	170.668	181.033
Greidd gjöld.....	127.215	149.841	165.773	176.919	189.677
Tekjujöfnuður.....	7.065	-6.892	-13.140	-6.251	-8.645
Söluhagn. af hlutabr. og eingahl.	0	3	-3.175	-12.059	0
Breyting rekstrartengdra eigna og skulda.....	990	-2.075	-1.120	-790	1.284
Handbært fé frá rekstri.....	8.055	-8.964	-17.435	-19.100	-7.361
Fjármunahreyfingar.....	964	799	8.214	17.773	7.829
Hreinn lánsfjárfjöfnuður.....	9.019	-8.165	-9.221	-1.327	468
Afborganir lána.....	-28.469	-22.158	-22.123	-18.437	-29.593
Innanlands.....	-14.979	-7.405	-10.067	-6.028	-4.576
Erlendis.....	-13.490	-14.753	-12.056	-12.409	-25.017
Greiðslur til LSR og LH.....	-4.000	-10.000	-6.000	-5.000	-5.000
Lánsfjárfjöfnuður. brúttó.....	-23.450	-40.326	-37.344	-24.764	-34.125

Lántökur.....	24.973	36.234	32.171	21.828	40.177
Innanlands.....	2.983	11.408	9.288	20.095	16.928
Erlendis.....	21.990	24.826	22.884	1.733	23.249
Greiðsluafkoma ríkissjóðs.....	1.523	-4.093	-5.172	-2.936	6.053

Tekjur ríkissjóðs janúar-ágúst
(Í milljónum króna)

	Breyting frá fyrra ári. %						
	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>
Skatttekjur í heild.....	138.709	146.806	169.316	6,1	4,4	5,8	15,3
Skattar á tekjur og hagnað.....	43.127	44.303	53.366	19,9	4,5	2,7	20,5
Tekjuskattur einstaklinga.....	33.201	34.511	38.990	15,2	12,5	3,9	13,0
Tekjuskattur lögaðila.....	3.961	2.911	6.619	35,9	-40,6	-26,5	127,4
Skattur á fjármagnstekjur o.fl.....	5.965	6.881	7.756	31,4	15,4	15,4	12,7
Tryggingagjöld.....	15.135	16.400	18.090	10,5	9,2	8,4	10,3
Eignarskattar.....	6.346	5.364	6.344	11,7	-2,8	-15,5	18,3
Skattar á vöru og þjónustu.....	73.152	80.305	91.191	-2,0	4,1	9,8	13,6
Virðisaukaskattur.....	48.416	52.752	59.885	-0,6	7,0	9,0	13,5
Aðrir óbeinir skattar.....	24.736	27.553	31.306	-4,4	-1,1	11,4	13,6
Þar af:							
Vörugjöld af ökutækjum.....	1.952	3.017	4.111	-41,1	-10,2	54,6	36,3
Vörugjöld af bensíni.....	4.803	4.742	5.679	-4,8	-3,0	-1,2	19,8
Þungaskattur.....	3.525	3.596	4.266	9,4	-2,2	2,0	18,6
Áfengisgjald og tóbaksgjald.....	5.652	6.724	6.844	-4,6	1,9	19,0	1,8
Annað.....	8.804	9.474	10.406	7,0	0,7	7,6	9,8
Aðrir skattar.....	949	433	325	32,9	9,1	5,7	2,5
Aðrar tekjur.....	13.924	23.862	11.717	11,7	37,6	71,4	-50,9
Tekjur alls.....	152.633	170.668	181.033	6,5	6,8	11,8	6,1

Gjöld ríkissjóðs janúar-ágúst
(Í milljónum króna)

	Breyting frá fyrra ári. %						
	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>
Almenn mál.....	17.881	17.881	18.912	3,4	20,0	0,0	5,8
Almenn opinber mál.....	10.336	9.890	10.318	7,6	19,2	-4,3	4,3
Löggæsla og öryggismál.....	7.545	7.991	8.594	-2,0	21,1	5,9	7,5
Félagsmál.....	101.101	112.439	123.920	18,0	12,6	11,2	10,2
Þar af: Fræðslu- og menningarmál.....	21.666	23.090	26.782	16,1	12,0	6,6	16,0
Heilbrigðismál.....	40.658	45.087	48.923	16,6	14,0	10,9	8,5
Almannatryggingamál.....	32.943	37.767	40.970	21,7	10,9	14,6	8,5
Atvinnumál.....	23.988	26.321	28.230	21,7	2,6	9,7	7,2
Þar af: Landbúnaðarmál.....	7.212	7.233	7.288	24,7	-1,0	0,3	0,8
Samgöngumál.....	10.860	12.668	13.935	22,0	6,1	16,7	10,0
Vaxtagreiðslur.....	15.526	11.920	10.291	14,0	5,2	-23,2	-13,7
Aðrar greiðslur.....	7.276	8.358	8.325	54,1	3,6	14,9	-0,4
Greiðslur alls.....	165.773	176.919	189.677	17,8	10,6	6,7	7,2